

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ ΚΑΙ
ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ

ΕΦΟΡΕΙΑ ΠΑΛΑΙΟΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑΣ
ΣΠΗΛΑΙΟΛΟΓΙΑΣ

Τμήμα Αρχαιοτήτων των Προϊστορικών και
Ιστορικών Περιόδων

Ταχ. Δ/νση : Αρδηπτού 34Β
11636 ΑΘΗΝΑ
Πληροφορίες : Α. Παπαδέα
Τηλέφωνο : 210 9232358, 210 9224339
E-mail : efps@culture.gr

ΠΡΟΣ: 1. ΥΠΠΟΑ/ΓΔΑΠΚ/ΔΙΠΚΑ
2. ΥΠΠΟΑ/ΓΔΑΠΚ/ΔΒΜΑ

ΓΡΑΦΕΙΟ ΒΟΡΕΙΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
Ταχ. Δ/νση : Ναυαρίνου 28
55131 Καλαμαριά
Θεσσαλονίκης
Πληροφορίες :
Τηλέφωνο : 2310 410185

KOIN: 1. ΕΦΑ Ανατολικής Αττικής
2. Υπηρεσία Νεωτέρων Μνημείων και
Τεχνικών Έργων Αττικής, Αν. Στερεάς
Ελλάδας και Κυκλαδων

ΘΕΜΑ : Διατύπωση απόψεων σχετικά με τη Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων της δραστηριότητας εκμετάλλευσης λατομείου μαρμάρων σε δημόσια δασική έκταση εμβαδού επιφανείας 243.810,90 τ.μ. στη θέση ΒΑΘΕΙΑ ΧΟΥΝΗ ΑΝΩ ΡΑΠΕΝΤΩΣΑΣ, Δ.Ε. Διονύσου, Π.Ε. Ανατολικής Αττικής, Περιφέρειας Αττικής, από την Μεγαλιθική Α.Β.Ε.

ΣΧΕΤ. : α) Το με αρ. πρωτ. 51855/05-05-2021 έγγραφο της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αττικής με συνημμένο ψηφιακό δίσκο της ΜΠΕ.
β) Η με αρ. πρωτ. ΥΠΠΟΑ/272085/11-06-2021 έκθεση αυτοφίας.

Σε συνέχεια του (α) σχετικού με το οποίο διαβιβάστηκε στην Υπηρεσία μας η ΜΠΕ του θέματος και ύστερα από αυτοψία κλιμακίου της Υπηρεσίας μας (β σχετ.), σας διαβιβάζουμε συνημμένα τον ψηφιακό δίσκο της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων που αναφέρεται στο θέμα, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 3028/2002, της υπ. αρ. ΥΠΠΟΑ/ΓΡΥΠ/136505/3066/15-03-2020 και του Ν. 4685/2020 (αρ. 9. παρ. 2), και σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

A. Προγραμματιζόμενες επεμβάσεις.

Η Αποκεντρωμένη Διοίκηση Αττικής απέστειλε στην Υπηρεσία μας την εν θέματι Μελέτη (σχετ. α) σύμφωνα με την οποία η εταιρεία Μεγαλιθική Α.Β.Ε. προτίθεται να εκμεταλλευτεί λατομείο μαρμάρων (ΛΧ1) σε δημόσια δασική έκταση, εμβαδού επιφάνειας 243.810,90 m², στη θέση «ΒΑΘΕΙΑ ΧΟΥΝΗ ΑΝΩ ΡΑΠΕΝΤΩΣΑΣ» Δ.Ε. Διονύσου, Δήμου Διονύσου, Π.Ε. Αν. Αττικής. Η προτεινόμενη λατομική επέμβαση θα πραγματοποιηθεί στο νότιο καθώς και στο δυτικό τμήμα του εν λόγω χώρου, όπου λειτουργούσε μέχρι το 1993 λατομείο, αν και στο δυτικό τμήμα η επέμβαση ήταν μικρής έκτασης, μάλλον ερευνητική (κεφ. 3.2.1 «Χωματουργικές εργασίες - Εργασίες διαμόρφωσης χώρων» σελ. 3-3). Η λατομική εκμετάλλευση αφορά σε επέμβαση επί ποσοστού 63% της έκτασης των 243,81 στρ. του χώρου ή 153 στρ. περίπου, ενώ σε έκταση 90 στρ. δεν θα γίνει καμία λατομική επέμβαση (βλ. π.χ. κεφ. 2.1 Στοιχεία του έργου, σελ. 2-2).

Εκτός από το λατομείο ΛΧ1, η εταιρεία ΜΕΓΑΛΙΘΙΚΗ Α.Β.Ε. προτίθεται να εκμεταλλευτεί και άλλους 4 λατομικούς χώρους οι οποίοι βρίσκονται στην ίδια περιοχή, σε θέσεις όμορες ή κοντινές προς αυτό (κεφ. 2.3 «Περιβαλλοντικές επιπτώσεις, υποκεφάλαιο «Συνεργιστικές επιπτώσεις από την λειτουργία όμορων λατομείων», σελ. 2-10, 2-11, βλ. και σχεδιάγραμμα σελ. 5-6). Πρόκειται για τους λατομικούς χώρους ΛΧ2, ΛΧ3, ΛΧ4 στα βόρεια – βορειοανατολικά και τον λατομικό χώρο ΛΧ5 ο οποίος βρίσκεται σε μικρή απόσταση από τον ΛΧ1 στα νοτιοανατολικά. Η λατομική δραστηριότητα στους χώρους αυτούς θα λαμβάνει χώρα παράλληλα. Επισημαίνεται ότι οι χώροι ΛΧ2-ΛΧ5 δεν έχουν αδειοδοτηθεί ακόμη. Σύμφωνα με εκπροσώπους της εταιρείας (σχετ. β), οι σχετικές ΜΠΕ θα υποβληθούν προς έγκριση μελλοντικά.

Ο λατομικός χώρος ΛΧ1, σύμφωνα με την εν θέματι ΜΠΕ εκτείνεται στη βόρεια πλαγιά του Πεντελικού όρους. Κείται ανατολικά της ψηλότερης κορυφής του (Πυργάρι, με Υ+1.109 m), σε απόλυτα υψηλόμετρα από Υ+984 m έως Υ+770 m και έχει βορειοανατολική έκθεση πρανών. Βρίσκεται εντός των ορίων του Καταφυγίου Άγριας Ζωής (ΚΑΖ) του δημόσιου δάσους Ραπεντώσας (ΥΑ 38074/1976 (ΦΕΚ 689Β/1976) και εντός αναδασωτέας έκτασης (ΦΕΚ 35/Δ/03-02-2010 αριθ. απόφασης 244). Σύμφωνα με την ΜΠΕ (κεφ. 1.2 «Είδος και μέγεθος δραστηριότητας», σελ. 1-3, 1-4), η ευρύτερη περιοχή του παρόντος λατομικού χώρου ανήκει στην ζώνη Ε προστασίας του Πεντελικού όρους, η οποία καθορίζεται ως λατομική ζώνη εξόρυξης μαρμάρων και ειδικότερα στην υποπεριοχή Ε4, σύμφωνα με το Π.Δ. 26-08-1988 (ΦΕΚ755/Δ/21-10-1988) περί «Καθορισμού Ζωνών Προστασίας του όρους Πεντέλη, χρήσεων και όρων δόμησης αυτών». Το υπό μελέτη έργο κατατάσσεται στην 5η Ομάδα «Εξόρυξη βιομηχανικών ορυκτών, μαρμάρων και σχιστολιθικών πλακών» με α/α 3 και συγκεκριμένα στην υποκατηγορία Α2 (Κεφ. 1.4 «Κατάταξη του έργου», σελ. 1-5, 1-6). Από άποψη ιδιοκτησίας, η περιοχή μελέτης ανήκει κατά πλήρες δικαιώμα νομής και κυριότητας στο Ελληνικό Δημόσιο (κεφ. 1.3.3 ΜΠΕ «Διοικητική υπαγωγή Δραστηριότητας», σελ. 1-5). Η εκμεταλλεύτρια εταιρεία θα καταθέσει αίτημα για την μίσθωση του λατομικού χώρου των 243,81 στρ. προς εκμετάλλευση λατομείου μαρμάρων. Παράλληλα, καταθέτει και την παρούσα Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Μ.Π.Ε.), η έγκριση της οποίας είναι απαραίτητο δικαιολογητικό για την μίσθωση του χώρου (κεφ. 1.2 «Είδος και μέγεθος δραστηριότητας» σελ. 1-3). Επισημαίνεται ότι για τον εν λόγω χώρο διενεργήθηκαν ερευνητικές εργασίες, για την διαπίστωση κοιτάσματος μαρμάρων (κεφ. 1.2 «Είδος και μέγεθος δραστηριότητας», σελ. 1-1) για τις οποίες δεν ζητήθηκε η διατύπωση γνώμης από την Υπηρεσία μας.

Β. Απόψεις μας Υπηρεσίας μας.

Αναφορικά με τα μνημεία αρμοδιότητας της Υπηρεσίας μας, το προτεινόμενο λατομείο βρίσκεται εκτός του αρχαιολογικού χώρου Διονύσου (ΦΕΚ 818/Β/1984 και ΦΕΚ 337/Δ/2020) όπου και το οιμώνυμο σπήλαιο, καθώς και του ενιαίου αρχαιολογικού χώρου σπηλαίου Νταβέλη και Νυμφαίου Πεντέλης (ΦΕΚ 184/Β/8-7-1957, ΦΕΚ 673/Β/23-10-1990, ΦΕΚ 810/Β/ 28-12-1990, ΦΕΚ 78/Β/21-2-1991). Το υπό εξέταση λατομείο έχει οπτική επαφή με τον πρώτο από τους παραπάνω χώρους (β σχετ.) από τον οποίο απέχει ένα χιλιόμετρο. Αντίθετα, δεν έχει οπτική επαφή με τα σπήλαια Νταβέλη και Νυμφαίο (β σχετ.), αν και το ανατολικό-βορειοανατολικό όριο του ενιαίου χώρου απέχει περ. 300μ. από το πλησιέστερο προς τον χώρο δυτικό όριο του λατομείου.

Επισημαίνεται, ωστόσο, ότι ο προτεινόμενος προς λατόμευση χώρος δεσπόζει στην ευρύτερη περιοχή της Πεντέλης. Ενδεχόμενη επανέναρξη της λατομικής δραστηριότητας θα υποβαθμίσει περαιτέρω τον περιβάλλοντα χώρο των αρχαίων μνημείων, ολόκληρο το Πεντελικό Όρος και γενικότερα το λεκανοπέδιο Αττικής. Σημειώνεται ότι η Πεντέλη κηρύχθηκε ως τοπίο ιδιαίτερου φυσικού κάλλους με την με αρ. 25638/27-3-1969 Υ.Α. (ΦΕΚ 236/Β/4-4-1969) «Περί κηρύξεως όρέων Ύμηττοῦ, Πεντελικοῦ, Πάρνηθος, Κορυδαλλοῦ και Αἰγάλεω ώς τόπων χρηζόντων είδικῆς προστασίας», μετά από «τήν ύπ’ ἀριθ. 35)6.11.1968 πρᾶξιν τοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Συμβουλίου». Με βάση το πρόσφατα υποβληθέν «Master plan Πεντελικού Όρους», για το οποίο διατυπώσαμε απόψεις με το με αρ. πρωτ. 289468/22-06-2021 έγγραφό μας, προτείνονται άλλες χρήσεις και δράσεις για το συγκεκριμένο χώρο. Σύμφωνα με το Ν. 4277/2014

«Νέο Ρυθμιστικό Σχέδιο Αθήνας-Αττικής και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 156/Α/2014) «ολοκληρώνεται το πρόγραμμα ανάκτησης και διαχείρισης ανενεργών λατομείων και πρώην Χώρων Ανεξέλεγκτης Διάθεσης Αποβλήτων (ΧΑΔΑ), με σύχο την αξιοποίησή τους με όρους βιώσιμης χωρικής ανάπτυξης.» (άρ. 18, παρ.1γ). Επιπλέον, προβλέπεται «η ανάκτηση και διαχείριση ανενεργών λατομείων και πρώην ΧΑΔΑ με την αποκατάσταση του τοπίου και την απορρύπανση του περιβάλλοντος με σύχο την απόδοσή του ως χώρων αναψυχής, πολιτισμού και αθλητισμού» (αρ. 22, παρ. 1 και 4). Ειδικότερα ο ορεινός όγκος Πεντέλης «...χαρακτηρίζεται ως Περιφερειακό Πάρκο ... για τη διασφάλιση της απόλυτης προστασίας των φυσικών οικοσυστημάτων, και διαμορφώνεται σε έναν υπερτοπικό πόλο αναψυχής και πολιτισμού, με την ανάδειξη των αρχαίων λατομείων, την αποκατάσταση και ανάδειξη του τοπίου, την προστασία των αρχαιολογικών χώρων» (παράρτημα VII, άρθρο 18, παρ.2). Στα περιαστικά, μητροπολιτικά πάρκα πρασίνου εντάσσονται τα αρχαία λατομεία Πεντέλης με την ονομασία «Μητροπολιτικό Πάρκο Αρχαίων Λατομείων Πεντέλης» τα οποία προβλέπεται ότι θα αποτελέσουν πόλο πολιτισμού, αναψυχής, στη ζώνη προστασίας του Πεντελικού Όρους» (παράρτημα VII, άρθρο 18, παρ.4, II). Τέλος, στους ορεινούς όγκους της Αττικής, συμπεριλαμβανομένης της Πεντέλης, πρωθείται ο τουρισμός φύσης και ο ήπιος ορεινός τουρισμός (παράρτημα XIII, άρθρο 28, παρ.2, 2ε) ενώ «σε ενδιαφέρουσες περιβαλλοντικά ή αρχαιολογικά περιοχές, όπως τα αρχαία λατομεία Πεντέλης» προάγονται «η δημιουργία διαδρομών και δραστηριοτήτων (δημιουργία υποδομών παρατήρησης της φύσης) δικτύου μονοπατιών» » (παράρτημα XIII, άρθρο 28, παρ.2, 2ι). Η ανάδειξη, άλλωστε, του αρχαιολογικού χώρου Πεντέλης «σε περιαστικό πάρκο αρχαιολογικού, πολιτιστικού και φυσιολατρικού χαρακτήρα, με την αποκατάσταση τόσο του φυσικού τοπίου, όσο και των αρχαίων λατομείων.....» αναφέρεται και στην Υπουργική Απόφαση με αρ. πρ. ΥΠΠΟ/ΓΔΑ/ΑΡΧ/Α1/Φ02/38211/2397/27.6.2002 «Έγκριση προτάσεων προδιαγραφών μελέτης προστασίας και ανάδειξης των αρχαίων λατομείων του Πεντελικού Όρους» η οποία εκδόθηκε, έπειτα από ομόφωνη γνωμοδότηση του ΚΑΣ. Με βάση τα παραπάνω δεδομένα η υπό εξέταση ΜΠΕ δεν εναρμονίζεται με το Ρυθμιστικό Σχέδιο της Αθήνας ενώ δεν συμβάλλει θετικά στην ανάδειξη του αρχαιολογικού χώρου Πεντέλης «σε περιαστικό πάρκο αρχαιολογικού, πολιτιστικού και φυσιολατρικού χαρακτήρα». Η επαναλειτουργία, μάλιστα, λατομείων στην περιοχή θα ακυρώσει κάθε προσπάθεια αποκατάστασης της Πεντέλης (masterplan).

Επιπροσθέτως, η Υπηρεσία μας εκφράζει σοβαρότατες επιφυλάξεις σχετικά με την υποβληθείσα ΜΠΕ, δεδομένου ότι περιέχει ασάφειες και προβληματικά σημεία. Ειδικότερα:

1. Στην ΜΠΕ αναφέρεται ότι, εκτός από το υπό εξέταση λατομείο μαρμάρων (ΛΧ1) θα λαμβάνει χώρα παράλληλη λατομική δραστηριότητα σε τέσσερις όμορους ή γειτονικούς χώρους (ΛΧ2-ΛΧ5, κεφ. 2.3 «Περιβαλλοντικές επιπτώσεις, υποκεφάλαιο «Συνεργιστικές επιπτώσεις από την λειτουργία όμορων λατομείων», σελ. 2-10, 2-11, βλ. σχεδιάγραμμα σελ. 5-6). Στην Υπηρεσία μας δεν έχει αποσταλεί καμμία σχετική υπόθεση για την κατά νόμον γνωμοδότηση και ως εκ τούτου δεν γνωρίζουμε το ακριβές είδος της λειτουργίας που σχεδιάζεται να επιτελεσθεί στα λατομεία ΛΧ2-ΛΧ5 σε σχέση με τον υπό εξέταση λατομικό χώρο (ΛΧ1). Με δεδομένο ότι η λειτουργία του ΛΧ1 βρίσκεται σε άμεση, οργανική εξάρτηση από τους λατομικούς χώρους (ΛΧ2-ΛΧ5) δίνεται η εντύπωση ότι προκαταλαμβάνεται και η γνωμοδότηση της Υπηρεσίας μας σε πιθανές, μελλοντικές αδειοδοτήσεις.
2. Στην ΜΠΕ αναφέρεται ότι δεν προβλέπεται να υπάρχουν στην τελική μορφή του χώρου στείρα υλικά καθώς θα επεξεργάζονται - αξιοποιούνται σε μαρμαρόσκονη, ΖΑ και άλλα θραυστά αδρανή υλικά και άρα δεν απαιτείται η σύνταξη και κατάθεση Σχεδίου Διαχείρισης Εξορυκτικών Αποβλήτων, της Κ.Υ.Α. 39624/2209/Ε103 (ΦΕΚ Β'/2076/25.9.2009) και του Παραρτήματος 3.3 της ΥΑ 1700225/20-01-2014 (κεφ. 1.2 «Είδος και μέγεθος δραστηριότητας», σελ. 1.3, κεφ. 3.3.3.4. «Εξορυκτικά απόβλητα - Στείρα υλικά», σελ. 3-9, κεφ. 6.5.8.1 «Ποσότητες στερεών αποβλήτων», σελ. 6-25, 6-26). Η επεξεργασία αυτή προβλέπεται να γίνει σε γειτονικό λατομείο της εκμεταλλεύτριας εταιρείας, στα βόρεια του υπό εξέταση λατομικού χώρου, που θα αδειοδοτηθεί

κατάλληλα (κεφ. 3.2.4. «Κατεργασία ή επεξεργασία», σελ. 3-5, κεφ. 4.3 «Συσχέτιση με άλλα έργα-δραστηριότητες», σελ. 4-4, κεφ. 6.1 «Γενική περιγραφή της δραστηριότητας», σελ. 6-2, κεφ. 6.5.1 «Τεχνική περιγραφή της μεθόδου εκμετάλλευσης», σελ. 6-8, κεφ. 11.2 «Μορφολογία εδάφους», σελ. 11-3). Με βάση τα παραπάνω, η διαχείριση των στείρων υλικών της εκμετάλλευσης θα λαμβάνει χώρα σε ένα γειτονικό λατομείο στα βόρεια του υπό εξέταση λατομικού χώρου, την χωροθέτηση του οποίου δεν γνωρίζει η Υπηρεσία μας και για την αδειοδότηση του οποίου δεν έχει γνωμοδοτήσει. Σε περίπτωση μη έγκρισης της παραπάνω δραστηριότητας στο εν λόγω γειτονικό λατομείο δεν προβλέπεται καμμία εναλλακτική λύση απομάκρυνσης των στείρων υλικών.

3. Σύμφωνα με την ΜΠΕ, η ευρύτερη περιοχή του παρόντος λατομικού χώρου ανήκει στην ζώνη Ε4 προστασίας του Πεντελικού όρους, σύμφωνα με το Π.Δ. 26-08-1988 (ΦΕΚ755/Δ/21-10-1988). Εντούτοις, στο προαναφερόμενο προεδρικό διάταγμα, η Ζώνη Ε4 «αποτελείται από τις περιοχές των λειτουργούντων λατομείων μαρμάρων». Λειτουργούντα λατομεία στον υπό εξέταση χώρο δεν υφίστανται πλέον. Αυτό, όμως, δεν μπορεί να αποτελέσει επιχείρημα για την επαναλειτουργία παλαιών λατομείων και την συνακόλουθη επιβάρυνση όλου του λεκανοπεδίου.
4. Δεν αναφέρεται πουθενά στη ΜΠΕ (κεφ. 2.3 «Περιβαλλοντικές επιπτώσεις», υποκεφάλαιο «Πολιτιστική κληρονομιά», σελ. 2-8, κεφ. 5.1.5 «Θέσεις αρχαιολογικού ενδιαφέροντος», σελ. 5-7, κεφ. 9.6.4 «Επιπτώσεις στην πολιτιστική κληρονομιά», σελ. 9-9, κεφ. 10.7.2 «Πολιτιστική κληρονομιά», σελ. 10-6) ο ενιαίος αρχαιολογικός χώρος σπηλαίου Νταβέλη και Νυμφαίου Πεντέλης (ΦΕΚ 673/Β/23-10-1990, ΦΕΚ 810/Β/ 28-12-1990, ΦΕΚ 78/Β/21-2-1991). Σημειώνεται ότι το ανατολικό-βορειοανατολικό όριο του εν λόγω αρχαιολογικού χώρου απέχει, όπως προαναφέρθηκε, περ. 300μ. από το πλησιέστερο δυτικό όριο του λατομείου. Στη ΜΠΕ ως πλησιέστερος αρχαιολογικός χώρος θεωρείται ο αρχαιολογικός χώρος Διόνυσου (ΦΕΚ 818/Β/1984 και ΦΕΚ 337/Δ/2020) στον οποίο εντάσσεται και το ομώνυμο σπήλαιο, ενώ γίνεται αναφορά και στον αρχαιολογικό χώρο Καστράκι (ΦΕΚ 593/ΑΑΠ/2010).
5. Όπως προαναφέρθηκε, το προτεινόμενο λατομείο βρίσκεται σε απόσταση ενός χιλιομέτρου από τον αρχαιολογικό χώρο Διονύσου. Εντούτοις, λόγω του προσανατολισμού των πρανών του, έχει οπτική επαφή με αυτόν. Λαμβάνοντας, μάλιστα, υπόψη την υφιστάμενη κατάσταση του ανενεργού λατομείου και την προγραμματιζόμενη επέκταση του λατομικού χώρου σε ένα πολύ μεγάλο τμήμα της βορειοανατολικής πλαγιάς της Πεντέλης, θεωρούμε ότι προκαλείται έμμεση βλάβη στο σπήλαιο Διονύσου, το οποίο περιλαμβάνεται στον ομώνυμο αρχαιολογικό χώρο. Αν λάβουμε υπόψη το γεγονός ότι δεν υπάρχει καμμία σχετική άδεια για γειτονικό λατομείο όπου θα λαμβάνει χώρα η διαχείριση των στείρων υλικών κατά τη ΜΠΕ (βλ. νο 3 σημείο του παρόντος εγγράφου), η επέκταση της λατόμευσης σε συνδυασμό με την πιθανή περαιτέρω συγκέντωση στείρων υλικών θα προκαλέσει έμμεση βλάβη ακόμα μεγαλύτερου βαθμού.

Υστερα από τα παραπάνω, η Υπηρεσία μας εισηγείται τη μη έγκριση της υποβληθείσας ΜΠΕ αφενός μεν για λόγους προστασίας των αρχαιολογικών χώρων και μνημείων της Πεντέλης καθώς και του περιβάλλοντος χώρου αυτών, αφετέρου διότι θα ακυρώσει κάθε προσπάθεια ανάπλασης του Πεντελικού Όρους (masterplan) αλλά και διότι αντίκειται στις διατάξεις του Ρυθμιστικού Σχεδίου Αθήνας-Αττικής (Ν. 4277/2014).

Παρακαλούμε για τις δικές σας ενέργειες, προκειμένου να διατυπωθεί συνολική γνώμη του ΥΠΠΟΑ.

Ο Προϊστάμενος της Εφορείας
Ανδρέας Ντάρλας
Αρχαιολόγος